

SKA -ELVL koostöökohtumine

Paldiski mnt 80, Tallinn
6.september 2023

Kohtumisest võtsid osa

SKA-st: Maret Maripuu, Leila Lahtvee, Kristina Pähkel, Kristel Abel, Aika Kaukver, Leila Siiroja, Evelyn Kaasik, Kaja Rattas

ELVL-st: Jan Trei, Mailis Kaljula, Marelle Erlenheim, Tõnu Poopuu, Katre Mägi, Riido Villup, Merle Liivak, Tiia Spitsõn, Heiki Hansen, Bärbel Salumäe, Teresa Sale.

Koosolekut juhtis Maret Maripuu, protokollis Evelyn Kaasik.

Päevakord:

- 1. Erihoolekanne**
- 2. STAR**
- 3. Muud küsimused.**

ELVL saatis ette oma liikmete küsimused ja tähelepanekud erihoolekande ja STAR arenduste osas. Leila Lahtvee selgitas erihoolekande valdkonna kitsaskohti ja Kristina Pähkel ning Aika Kaukver rääkisid STAR muudatustest ning STAR2 arenduste teekonna ajakavast.

1.ERIHOOLEKANNE

SHS kohaselt maksab riik erihoolekandeteenuse osutajale aja eest, millal isik ei kasuta teenust kuni 2 kuud järjest või kuni 4 kuud aastas kuni 95% teenuse maksimaalsest määrast. SHS ja RRS muutmise seaduse eelnõu sätestab, et kuni 65% päeva- ja nädalahoiuteenuse puhul.

Vabu kohti, mida riik teenuseosutajatele hüvitab, teenustel ei ole.

Riik hüvitab vaba koha 95% määras valmisoleku tasuna ainult kohtumäärusega ööpäevaringsele erihooldekande teenuse puhul – teistel teenustel vaba koha olemasolul riik valmisolekutasu ei maksa.

Reeglina maksab SKA kohatasu, kui inimene viibib teenuselt eemal seaduses lubatud aja jooksul, maksimaalselt kokku 4 kuud aastas (järjest maksimaalselt 2 kuud), hospitaliseerimise korral kuni 6 kuud aastas. Eemaloleku eest tasu maksmine on seotud eelkõige sellega, et hospitaliseerimise korral pärast ravi inimene saab naasta teenusele ning muud eemalolekud, et inimesel säiliks suhted oma pere/lähedastega.

2022 ja 2023 aastal on kohtumäärusega teenuskohad olnud enamjaolt täidetud, 01.04.2023 loodi juurde 8 kohtumäärusega ööpäevaringse teenuse kohta, neist 01.08.2023 seisuga on kõik kohad täidetud. Lisaks loodi juurde 5 kohta äärmusliku abi- ja toetusvajadusega ööpäevaringsele teenusele.

SHS ja RRS seaduse muutmise seaduse eelnõu muudatused, mis puudutavad SKA-d

Igapäeaelutoetamise päeva- ja nädalahoiuteenus tuuakse SHSi tasemele erihoolekandeteenuse loetellu ööpäevaringseks eelteenuseks.

Täna saab IET PNH teenust kokku 201 inimest, 01.07.23 seisuga oli järjekorras 32 inimest

Teenuse vajadus hinnatakse ära enne 01.04.2024, hindamistega alustamine sõltub muu hulgas eelnõu menetluskäigust ja seaduse rakendumise ajast.

Järjekordade info kodulehel.
Erihoolekande järjekordade info on SKA kodulehel olemas <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/puue-ja-hoolekanne/erihooletkanne#mitmes>
Kasutamiseks peab teadma järjekorra teate numbrit

Teenuskohad

Erihoolekande teenuste järjekorras on 28.02.2023 seisuga 2324 inimest, neist esimesel võimalusel võtaks teenuskoha vastu 1255 inimest (*siin on toodud info esimese RES lisataotluse ajast ehk kevadest – numbrid on muutumises, kuid suurusjärg on siiski õige*). Erihoolekande teenuse järjekordade vähendamiseks tuleb juurde luua teenuskohti. Teenuse järjekordade likvideerimiseks on vajalik 27 688 491 eur. Kui lahendada esmalt nn eelisjärjekorras olevate inimeste ja nende lähedaste probleem teenuse kättesaadavusega, on minimaalselt vaja juurde 11 610 162 eur.

Eelarve

Erihoolekande teenuse korraldamise baaseelarve: 45 935 322 €, millele on lisandunud viimastel aastatel ESF vahenditest pikaajalise kaitstud töö ja ISTE teenuse rahastus. Selleks, et maksta teenuse eest tegelikku arvestuslikku hinda/kulumudeli hinda oleks eelarvesse juurde vaja 58 685 707 € - kuna kehtivad EHT hinnad moodustavad keskmiselt 61% kulumudeli hinnast (see on summa ilma uusi teenuskohti loomata)

RESi jaoks esitatud lisataotlusesummad 2024 aastaks oli 7 256 889 €
Prioriteedid erihoolekande lisarahastuse taotlemisel:

- 1) Hindade vastavusse viimine tegeliku vajadusega teenuse jätkusuutlikkuse tagamiseks
- 2) Teenuste eelisjärjekordade vähendamine ja täiendavate toetavate teenuskohtade loomine

Rahastuse mõju osapooltele

- Erihoolekande teenuse osutajad jätkavad tegutsemist (ei lõpetata teenuse osutamise lepinguid)
- Erihoolekandeteenuse osutajad saavad hoida välja õpetatud personali ja tagada kvaliteetne teenus psüühilise erivajadusega inimestele.
- On võimalik luua täiendavad teenuskohad ja saame umbes 700 täna eelisjärjekorras olevale teenuse vajajale pakkuda toetavaid teenuseid.
- Saame jätkata 250 inimesele abi pakkumist, kes on täna teenust saanud Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest pikaajalise kaitstud tööna, uuendatud toetatud töötamise teenusel; samas säilivad väljaõppinud personalil (tegevusjuhendajad) töökohad.

ISTE ja toetavate teenuse üleminekul KOVide rahastamine, teema on lahtine, olukord on takerdunud tegevuste finantseerimise taha. Otseselt seda protsessi SKA ei juhi.

2.STAR

Ettepanek on tekitada võimalus teha algatatud menetluse raames mitu andmepäringut korraga ning kuvada saadud **tulemused ühes vaates**. Nt kui sotsiaaltöötaja soovib pikaajalise töötü osas andmeid rahvastikuregistrist (pereliikmete kohta), kinnistusraamatust (vara olemasolu kohta), Haigekassast (ravikindlustuse ja perearsti andmete kohta) ja töötukassast (sealt pakutavate teenuste kohta) siis tal oleks võimalus linnukesega märkida kõik asutused kust ta andmeid soovib.

- STAR2 on arendamisel uus pöördumise sisestamise ja kliendiprofiili loogika ning sellega seoses täiendame ka päringute tegemist.

Konkreetsete toetuste-teenuste taotlemisel hakkab süsteem automaatselt tegema taustal neid päringuid, mis on põhjendatud ja vajalikud konkreetse abinõu määramiseks (nt sissetulekust sõltuva abimeetme puhul teeb süsteem taustal automaatselt päringud, mis annavad asjakohase info inimese sissetulekute ja varade kohta).

Kindlasti jäävad alles ka manuaalsed päringud ning võtame tehtud ettepaneku teadmiseks.

Võiks luua STARis võimalus **iseteeninduseks** st. taotleja saab ise esitada STARis taotluse koos lisadokumentidega ning menetleja kontrollib nende vastavust, vajadusel täpsustab asjaolusid.

- Oleme sellest vajadusest teadlikud ning iseteeninduse laiendamine ka STARiga seotud menetluste jaoks on arendustööde plaanis.

Suurendada STARi **kasutajamugavust** vähendades ebavajalike hiireklikkide arvu ja ekraanikuva kerimise vajadust (leidmaks nuppu „Edasi“ v. „Salvesta“ vms)

- Kõigi STAR2 arenduste puhul peame silmas paremat kasutajamugavust ja nii STAR1 olemasolevate funktsionaalsuste ületoomisel STAR2te kui päris

uute funktsionaalsuste loomisel analüüsimise ja testimise koos lõppkasutajatega, et tagada loogiline ja mugav kasutajakogemus.

Muuta STARi nii, et **üüritoetust** saaks määrata ka täiendava kaitse saajale, mitte ainult ajutise kaitse saajale. Praegu ei suuda STAR automaatselt tuvastada et ka täiendava kaitse saajal on õigus üüritoetust saada. Täiendava kaitse saajate üürikulude katmise kompenseerimiseks peavad omavalitsused edastama SKAle eraldi aruandluse (STARi väliselt).

- Üürihüvitise muudatus on lives ja avatud on RR -i teenus, millega saab ka täiendavakaitse saanule üürihüvitist määrata.

Hetkel ootame RR-is teenuse avamist, mis annaks meile ka esmakordse elamisloa väljastamise kuupäeva, sest tekkis vajadus ka erijuhtudel seda kasutada.

Omavalitsustel võiks olla võimalus teha STARist ise **päringuid toetuste või teenuste statistika saamiseks** (st et vastavaid andmeid ei peaks edaspidi tellima läbi STARi kasutajatoe). KOV võib nt soovida statistilisi andmeid mitu inimest sai igakuiselt lisatoetust viimase 12 kuu jooksul. Praegu tuleb vastavad andmed leida isikustatud (toetuse saajate) nimekirjade töötlemise teel.

- STAR andmelao analüüsis selgus ka see KOVide vajadus ning võtame selle STAR2 arendamisel arvesse.

KOV ei tea, kui tema omavalitsuse klient lahkub **üldhooldusteenuselt** elusana. Ehk peaks teenuse osutaja tegema vastava märke STARi.

- Teenuseosutajal on ka täna kohustus märkida STARi, kui isik lahkub teenuselt omal soovil. See võimalus on STARis teenuseosutaja vaates olemas (tuleb sisestada teenuse lõppemise kuupäev). Sellekohane märgukiri on edastatud ka teenuseosutajatele, juhtimaks tähelepanu STARi täitmise täpsusele.

Oleks hea, kui **hindade** muutused kajastataks teenuse osutaja poolt STARis, et ei peaks pidama kirjavahetust.

- Kogu teenuseosutajaga seotud infovahetuse parandamine ja mugavamaks muutmine on kavas arendada teenuseosutaja portaali loomise käigus. Analüüsiga oleme alustanud ning arendustöödeni peaksime jõudma 2024.a jooksul.

3.MUUD KÜSIMUSED

Maret Maripuu tõi välja, et SKA on sõlminud lepingu Eesti Rakendusuuringute Keskusega **CentAR**. Eesmärk, on saada sisendanalüüs, mida siis on võimalik kasutada SKA siseste tööprotsesside muudatuste tegemisel KOVide suunal.

CentARilt ostetakse sisse teenust, teada saamaks, millised on omavalitsuse ootused ja vajadused riigile, eriti SKAle.

Küsimused saadetakse kõikidele omavalitsuste sotsiaaltöö juhtidele, valitakse välja partnerid, kellega tehakse fookusgrupi intervjuusid ning selle baasi tehakse analüüs, mida siis esitletakse oktoobri lõpuks. Palve kõikidel sellele küsimustikule vastata, sest see on asendamatu sisend meie töö efektiivsemaks ja sisukamaks muutmisel.

TAI ülesannete üleminek SKAle. TAI-lt tuli SKAle üle vaid arenduskoolituste valdkond. Muid muudatusi ei ole ette teada. TAI ise kolib samasse hoonesse Paldiski mnt 80 aasta lõpus.

Marelle Erlenheim palus kiita **KOV nõustamistalituse põhja piirkonnajuhti** Kätlin Kilpi, kes on väga palju aidanud valda erinevate küsimuste lahendamisel.

Marelle tõi välja ka ühe ÜHT-le suunatud 99-aastase inimese juhtumi. Kliendil peetakse **kohtutäituri kasuks kinni summasid pensionitelt**. Kahjuks andmevahetuse käigus neid summasid näha ei ole, STARis on võimalik näha vaid inimesele määratud pensioni summa. Seega valla poolt koostatud teenusele suunamise ja teenuse eest tasumise otsus ei olnud korrektsed. SKA leidis lahenduse antud kaasusele. Kas selliseid juhtumeid võib veel olla? SKA teavitas, et võtame välja meie andmed ja vajadusel saame need edastada ka KOVidele, et oleks võimalik kontrollida, kas on vajalik inimeste otsuste muutmine. Oktoobris peaks käivituma arendus, mis ka näitab SKA poolt tehtud kinnipidamisi inimeste pensionitelt, ehk siis õigeid summasid, mis pensionärile laekuvad.

Pensionite ja toetuste kojukande teema: kui SKA näeb, et ta kannab kojukandesse kas pensioni või toetust, kuid inimesel on teise liigi toetuse osas tehtud maksmise korraldamine tema arvele, siis SKA hakkab edaspidi kõiki rahasid panka inimese arveldusarvele kandma.

Järgmine kohtumine:

otsustati kohtuda enne aastalõppu, et teha kokkuvõtte 2023. aastast.

Kohtumine toimub **22.novembril kl 14- 17.00**. Koosoleku kutse saadetakse osalejatele kalendrisse. Jätakuvalt säilib võimalus ka üle videosilla koosolekust osa võtta.

Koostas: Evelyn Kaasik